

opstaar et lykkeligt Forhold mellem Mand og Kvinde, at Kvinden med Omhu sørger for sine Børn, og at hun skaber et hyggeligt Hjem for den trætte Arbejder, naar han vender hjem. Jeg siger, jeg anerkjender det Smukke, der ligger i denne Rante, men kommer man til Spørgsmaalet om, hvorvidt dette Formaal vil fremmes og opnaas ved det Forslag, som her foreligger, tror jeg, der er Grund til at nære stor Tvivl derom. I Almindelighed vil jeg sige, at jeg nærer Tvivl om, hvorvidt det er rigtigt paa den Maade, som her foreslaas, gennem Lovgivningen at indblande sig i Familieforhold. Jeg tror ikke, det vil være heldigt, at det sker, selv om man begynder denne Indblanding til Lørdag Eftermiddag og Søn- og Selligdage. Dernæst nærer jeg Tvivl om, hvorvidt de Formaal, der saaledes ere betegne, vilde naas derved, at Kvinder ikke deltog i Fabrikarbejde paa de nævnte Dage. Der kan maasse vindes Noget, vistnok meget lidt, derved, men for at Hensigten skal naas, maa ganske andre Faktorer sættes i Bevægelse end de, der indeholdes i det foreliggende Endringsforslag. Jeg har derfor troet, at det vilde være rigtigt ikke at gaa ind paa denne Bestemmelse og skal for mit Vidkommende stemme mod denne Del af det foreliggende Endringsforslag.

Madvig: Det glæder mig af de Ord, der nys bleve udtalte, at høre, at der om det Punkt, hvorpaa jeg ønskede at henlede Opmærksomheden, og som just er det berørte Endringsforslag til § 6, har været forskjellige Meninger i Udvalget. Det gjorde mig virkelig ondt, da jeg troede, at Forslaget om, at man skulde vedtage, at den gifte Kvinde ikke maatte arbejde om Søn- og Selligdage, var kommet frem fra hele Udvalget, ikke fordi jeg miskjender den smukke Hensigt, ikke fordi jeg jo fuldstændig kan sympatisere med den, men fordi jeg tror, at Forslaget ikke blot, som den ærede sidste Taler sagde, ikke vilde have stor Betydning for Sagen, men endog vilde virke absolut skadelig, vilde virke i Uædelighedens Tjeneste. Jeg skal først sige, at dette Forslag i det Hele ikke passer her. Loven handler om Børn og unge Personer, om Umyndige, der ikke kunne tage sig af deres egne Anliggender, og for hvilke man derfor vil sørge ved Loven. Det er jo at gaa aldeles ud over Lovudkastets Ramme, naar man tager den gifte Kvinde med i et enkelt Punkt. Naar man hertil vil sige, at det er en af disse smaalige, formelle Indvendinger, som man ikke maa hænge sig i, naar det er en vigtig Sag, der handles om, saa siger jeg: Nei, dette Formaal er ikke noget Uvæsentligt, thi det er slem, at Kvinden blot paa dette ene Punkt trækkes ind, at der træffes en Bestemmelse, som vil opfattes som en Indskrænkning, som en Byrde, men at

alle de andre Bestemmelser, som kunde ønskes tagne, naar man vilde værne om Kvinden som den Svagere i Arbejdsforholdene, slet ikke komme frem, og naar der i Betænkningen er henført til andre Lande, hvor der gjælder lignende Regler, saa er det for det Første Bestemmelser, ikke om gifte Kvinder alene, men om Kvinder overhovedet, og for det Andet Bestemmelser, der staa i Forbindelse med mange andre, der gaa ud paa at skaae Kvinden; men her saar man alene en enkelt Regel, som angaar ikke Kvinden i Almindelighed, men den gifte Kvinde, og som staa ganske isoleret. Den staa saa isoleret, at jeg vil tillade mig at bemærke, at den nye Redaktion af § 1 ikke passer dertil; thi i § 1, efter den nu foreslaaede Affattelse, siges vel, at: Fabriker og saadanne Værksteder, hvor et Antal af over 10 Personer beskæftiges ved selve Fabrikationen eller ved dertil hørende Arbejder, ere det Offentliges Tilsyn undergivne, hvis der ved denne Fabrik- eller Saandværksvirksomhed anvendes Personer under 18 Aar udenfor deres Hjem; men hvis der nu ikke anvendes Personer under 18 Aar, men gifte Kvinder, saa staa de ikke derfor under det Offentliges Tilsyn, og det skulde dog være Tilfældet, for at denne Bestemmelse skulde have nogen Betydning. Men lad os gaa til Sagen selv. Der er af den foregaaende ærede Taler, som er Medlem af Udvalget, gjort opmærksom paa, at man ikke udretter Synderligt for den Syggelighed og Kjerlighed, der skal herske i Hjemmet, eller for den Heilighed og Kæmhed, der skal være der, ved en Lovbefaling, ved en Befaling, som modtages maasse med Uvillie selv af dem, som ved privat, ved huslig Overenskomst kunne blive enige om, at Konen saavidt muligt skal være hjemme om Lørdagen; men befales vil man nødig. Der er desuden en anden Ting, som er meget slem, og det er den, at man efter det ommeldte Forslag træffer en Bestemmelse, som indskrænker den gifte Kones Arbeidskraft og Arbejdsret i Sammenligning med den Ugiftes, og altsaa til en vis Grad sætter en lille Præmie for at være ugift. Dette fremtræder i et dobbelt Forhold; paa den ene Side, naar vi blot holde os til Arbejderen og hans Kone. Lad os tænke os to unge Mennesker, der arbejde i samme Fabrik og ønske at gifte sig, det træder da frem for dem: „gifte vi os, saa taber Kvinden Ret til at arbejde om Søndagen og Lørdag Eftermiddag, og denne Indskrænkning kunne vi ikke godt taale, det er høist betænkeligt at paalægge os en Indskrænkning i vor fulde Arbejdsret; det er altsaa bedre, vi leve i et polst Vgteskab, end at vi inblade os i et virkeligt.“ Nu vil man maasse sige: Saadanne Beregninger og Motiver vilde dog vel ikke gjøre sig gjældende. Ja, det er dog muligt. Men lad os gaa til den anden Betragtning, som jeg antydede ogsaa kunde gjøre sig